

**Перспективне планування пізнавальної діяльності у ПДНЗ №80
(цикл занять «Зелена країна в різні пори року»)**

	Завдання	Молодша група	Середня група	Старша група
Природне довкілля	Ознайомити дітей із розмаїттям дерев, їх порід – листяними, хвойними; розмаїттям кущів: декоративних, ягідних; різновидом квітів; мохів; будовою рослин, живленням, розмноженням. Установити взаємозв'язок між рослинами і людьми, звірами, свійськими тваринами тощо.	Елементарні уявлення про рослини найближчого оточення: "Квіти нашого квітника", "Дерева біля мого садочка", "Зелений куточок в групі". Залежність життя рослин від сезонних змін у природі, залежність росту рослин від води, сонця.	Ознайомити з рослинами, які вкривають землю; квіти, дерева, кущі; їх зв'язок із середовищем існування; особливостями та етапами розвитку рослин. Залежність росту від сонця, води. Залежність розмноження рослин від живлення комах. Залежність росту рослин від живлення птахів, від ґрунту.	Розмаїття дерев, квітів, кущів, мохів. Уявлення про середовище існування; особливості пристосування до середовища. Залежність росту рослин від сонячного тепла, світла, ґрунту, води. Залежність росту від діяльності людей
Трудові вміння, навички	Спостереження за природоохоронними діями дорослих. Праця в природі, Червона книга України.	Екскурсія – огляд на город, на майданчик старшої групи; спостереження в садочку, за працею дорослих на дачі, в саду тощо. Участь в збиранні фруктів, овочів. 1-2 грядки городу в ДНЗ: сіяти цибулю, горох, редис; саджати горох, боби, цибулю, картоплю.	Спостереження, цільові прогулянки, екскурсії-огляд в сад, город, куточок лісу, на території ДНЗ. Участь в збиранні фруктів, овочів. 2-3 грядки городу: сіяти салат, моркву, редис рожевий, білий, шпинат. Саджати: огірки, квасоля, картопля, цибуля.	Створення ділянок лікарських рослин, організація посильної праці по створенню мікро- розсадників; 5-6 грядок; восени 1 грядку під озими-ну, декілька видів капусти, помідор, огірків, гарбузів, кукурудзи. Залежність життя людей від наявності рослин.
Елементи соціальної екології	Ознайомити з правилами поведінки з рослинами. Рослини і моє здоров'я: хвилинка милування природою.	Дотримання гігієни під час вживання рослин "Овочевий магазин", "Як рослини Маринку лікували", "Їстівні – не їстівні рослини". Авторські економічні казки педагогів, батьків "Пригоди мурашки"	Дотримання гігієни під час вживання рослин "Овочевий магазин"; "Лікарські рослини", "Їстівні – неїстівні рослини" Дитячі економічні казки "Як діти зуба рятували"	Дотримання гігієни "Як діти рослин лікували, доглядали, оберігали", "Корисні та небезпечні рослини. Що таке вітаміни?" Аналітична діяльність: "Брейн-ринг", "Рослини". Роздуми дітей: Чи потрібні рослини і які саме іншим живим істотам – звірам, тваринам, комахам, риbam. Екологічні казки (співтворчість дітей, дорослих).

Матеріал. Тема "Зелена країна – рослини":

- 1) Ознайомлення дітей з художніми творами: Ганна Черінь "Вітаміни", Іван Гнатюк "Козацький дух", Платок Воронько "Липка", "Пісня про сади", Ігор Калинець "Про що розповіла незабудка", К. Перелісна "Чебрець", Леся Українка Вишеньки, Олекса Ющенко "Сонячні кульбабки", "Щоб гарними росли", В.Сухомлинський "Дуб-пастух", Володимир Івасюк "Червона рута", Ліна Костенко "Вербові сережки", Борис Харчук "Калина", Олександр Копиленко "Сон-квіти", Наталка Забіла "Наша ялинка", Наталка Талимчук "Без верби й калини", Ліна Костенко "Сунички", Тамара Журба "Соняшник", В.Зотов "Лісова мозаїка", "Земляні горбики", "Суничка", К.Ушинський "Як сорока в полі виросла";
- 2) Огляд виставки художніх картин, листівок, ілюстрацій про рослинний світ;
- 3) Ознайомлення з Червоною книгою України;
- 4) Дидактичні та екологічні ігри: "З якого дерева листочок", "Де що росте", "Пізнай за описом", "З якого дерева квіти", "Ботанічне лото", "Хто що споживає", "Який за смаком", "Томатний сік", "Склади візерунок" (із осінніх листочків, різного насіння), "Де ростуть ці рослини", "Приготуємо салат", "Що з чого роблять"

Пізнавальна діяльність

- а) дослідницько-пошукова діяльність: Спостереження за рослинами, екскурсії-огляди, екскурсії, цільові прогулянки в сад, до лісу, городу, теплиці, ставка.
- Досліди:**
- порівняння рослин, які живуть у різних умовах: на сонці, в затінку, на поливних чи сухих ґрунтах, на піску, глині, чорноземі тощо;
 - яка зірвана квітка довше стоятиме при створенні різних умов в тіні, на сонці, у вазі, де багато води чи де зовсім мало води тощо.
- б) Дитячий коментар про те, які бувають рослини, де вони поширені, як використовуються людиною: в харчуванні, для виготовлення одягу, на будівництві, в інших галузях промисловості, для вироблення канатів, як елементи дизайну.
- в) Художньо-естетична діяльність: Свята "Щедра осінь і багата", "Знай, люби, бережи", "Весна іде, тепло несе", "Свято короваю".
- Розваги: "Тепле літо до нас завітало", "Свято короваю", "Українські страви", "Іменини старого саду", "Гарно в лісі восени". Мюзикл "Лісова казка, або одного разу в лісі".
- Виготовлення плакатів "Правила поведінки в лісі, на лузі, біля водойми" і т.д. Ескізи оформлення інтер'єру приміщення з використанням рослинних орнаментів. Малювання та аплікації на теми "Зелена країна в різні пори року", "Квіти", "Дерева тощо". Рослинний орнамент: Петриківка, Опішня, колективні роботи (співтворчість вихователя і дітей).
 - Театралізована діяльність: драматизація художніх творів природничої тематики, авторських екологічних казок "Як діти врятували липку", "Мураха-мандрівник", "Як рослини звірів лікували" тощо.
 - Екологічні газети: "Допоможемо квітам", "Квіти моєї України".
- г) Використання розумових карт-схем (Т.Бьюзін "Розумні батьки – геніальна дитина").
- д) Казки природничої тематики (співтворчість дорослого та дитини).

Перспективний план занять в рамках теми «Вода і тепло в житті рослин»

Основні компоненти природи	Молодша група	Середня група	Старша група
Сонце (потреба живого організму в теплі, світлі і т.д.)	1 Експериментально-пошукова діяльність: дослідження про визначення виділення тепла від сонця	Рух Сонця (Сонце – джерело тепла)	Сонце – джерело світла і тепла

Повітря (потреба живого організму в повітрі)	1. Повітря, що це таке? 2. Досліди з повітрям 3. Ігри з вітром	1. Для чого потрібне повітря? 2. Повітряна оболонка Землі – це чудова голуба "сорочка" 3. Досліди з повітрям 4. Ігри з вітром	1. Навіщо Землі повітряна оболонка 2. Що таке вітер? 3. Забруднення повітря. Досліди
Вода	1. Вода - водиця 2. Ігри з водою	1. Ознаки і стан води 2. Потреба живих організмів у воді	1. Як люди використовують воду? 2. Дослід по економії води 3. Виготовлення плакату "Я люблю чисту воду" (співтворчість вихователя і дітей).
Ґрунт, потреба живого організму в ґрунті	Що росте на території ДНЗ.	Стан ґрунту в залежності від пори року	Забруднення Землі людьми. Праця людей на Землі "Золоті руки" хліборобів
Я – частинка природи	На гостинах у щедрої осені (залежність життя людини від харчування)	1. Я – частинка природи. Помічники в пізнанні 2. Природа наш дім. Правила поведінки	1. Я і природа – єдине ціле. Зв'язки у природі 2. Діти і дорослі в довкіллі

Цикл занять «Комахи наших квітників»

	Молодша група	Середня група	Старша група
Вересень	Комахи на квітковій клумбі: сонечко, бджола, муха. Правила поведінки з комахами	Комахи на нашій клумбі: сонечко, муха мурашки, бджола, коник. Правила поведінки з комахами	Комахи на клуні, на городі: зв'язок із середовищем існування. Правила поведінки.
Жовтень	Екскурсія-огляд економічної стежини ДНЗ - "Мурашник". Правила поведінки з мурахами	Цільова прогулянка "До мурах в гості". Правила поведінки з мурахами	Комахи в лісі. Пристосування до умов життя. Виготовлення стінгазети "Мураха запрошує в гості" (співтворчість)
Листопад	Перегляд авторської екологічної казки "Мураха-мандрівник"	Інценізація авторської екологічної казки "Мураха-мандрівник"	Комахи осіннього довкілля. Турбота про мурах. Правила поведінки.
Грудень	Розгляд стінгазети старших дошкільнят "Мураха запрошує в гості"	Комахи в зимовому довкіллі	Інтегроване заняття "Бджола-трудівниця" – ідея розумових карт. Правила поведінки.
Лютий	Інтегроване заняття "Жук – сонечко"	Інтегроване заняття "Мураха – захисник лісу" (Ідея розумових карт-схем). Правила поведінки	Інтегроване заняття "Павук – маленький, шкідливий та добренький (екологічний ланцюжок)

Березень	Інтегроване заняття "Бджілка-трудівниця"	Інтегроване заняття "Бджола-трудівниця" (Ідея розумових карт-схем)	Інтегроване заняття "Муха – маленька шкідлива та добренька". Правила гігієни
Квітень	Інтегроване заняття "Як овочі і фрукти від мух ховались"	Інтегроване заняття "Комарик – маленький, шкідливий та добренький"	Інтегроване заняття "Жук – сонечко", худож. проект.
Травень		Інтегроване заняття "Павучок – маленький, шкідливий та добренький". Правила поведінки.	Інтегроване заняття "Метелики" Різновид метеликів. Перевтілення.

Матеріал до теми "Комахи наших квітників":

- 1) а) Ознайомлення дітей з художніми творами: В. Чапліна "Хто як до зими готується", "Чому птахи восени відлітають", віршами Оксани Крушельницької "Три мурашки", Наталі Забілої "Вітамін", Віри Багірової "Їжачок і павучок", Леоніда Глібова "Коник стрибунець", Романа Завадавича "Як кущик і павучок віддячили лисичці" Корнія Чуковського "Муха-цокотуха", "Федорине горе", Платона Воронька "Сіра муха-цокотуха", Анатолія Калійчука "Метелик", М. Козаченко "Бджілка", Богдан Чепурко "Метелик".
- б) Відгадування та складання загадок, наприклад "Без рук, без верстата, а уміє добре ткати", "Сидить у куточку і тче сорочку".
- в) Ознайомлення з прислів'ями про комах "У кого бджоли – у того й мед", "Без праці меду не скуштуєш", і т.д.
- 2) Перегляд ілюстрацій, листівок про комах, книжок про комах.
- 3) Дидактичні та економічні ігри: "Хто де живе", "Друзі та шкідники", "Повзають, бігають, літають", "Відгадай комаху з крильцями", "Що переплутав художник", "Які комахи живуть біля водойм", "Хто чим ласує", і т.д.

Методи реалізації:

- 1) дослідницько-пошукова діяльність: Спостереження, пошук комах у доквіллі: на квітнику, на деревах, в лісі і т.д., екскурсії, цільові прогулянки в сад, до лісу, ставка.
- 2) Дитячий коментар про те, чи може світ існувати без комах? Як поводитися з комахами? Чи треба остерігатися комах? Як давно існують комахи? Як люди подружили з комахами? Яка від них користь чи шкода. Найкрасивіша комаха, найкорисніша комаха.
- 3) Художньо-естетична діяльність:
 - а) образотворча:
 - Передача образів знайомих комах через зображувальну діяльність: малювання, анімацію, ліпку, конструювання;
 - Виготовлення атрибутів, елементів костюмів для перевтілення в різних комах.
 - б) музична:
 - спів пісень: "Комар і узвар", "Жук танцює". Музика Миколи Ведмедери, слова Леоніда Куліша-Зінькова;
 - авторські: "Метелики", "Мурашки", "Бджілка", "Жар-сонечко";
 - хореографічна: пластичне інтонування рухів комах. Танок сучасний "Бджілки", "Вальс метеликів", опери за твором "Муха-цокотуха", Брейн-ринг "Комахи".
 - в) літературно-театральна:

- Драматизація авторських екологічних казок "Пригоди мурашки", "Як павучок хатку будував", "Як комахи липку рятували", "Хто має рацію?";
 - Екологічні казки (співтворчість вихователя і дітей) "Пригоди мурашки", "Як звірі мурахи рятували" і т.д.
- 4) Екологічні газети: "Мураха запрошує в гості".
 - 5) Метод художніх проєктів "Казковий будиночок метеликів" в Студії мистецтв (співтворчість вихователя естетики та дітей).
 - 6) Використання розумових карт-схем "Комахи – маленькі, шкідливі та добренькі".
 - 7) Прикладні (трудові) навички дітей: Відшукати сонечок, перенести їх на рослини, які вкриті тлею. Наводити чистоту в приміщенні, на майданчику, щоб запобігти розмноженню шкідливих комах: мух, тарганів. Огородити разом з батьками мурашники і т.д.